

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЕКЗАРХ АНТИМ I“

6100 Казанлък, ул. „Св. Климент Охридски“, № 2
канцелария: тел. 0876 879 948
e-mail: info-2400264@edu.mon.bg, www.antim1.com

Приложение № 1
към Заповед № 1535/30.08.2023 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

РАДИАНА СТЕФАНОВА

Директор на СУ „Екзарх Антим I“, гр. Казанлък

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ В I-III КЛАС ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

Съгласно чл. 9. (1) от Наредба за оценяване на резултатите от обучението на учениците към ЗПУО оценката съдържа качествен показател. Качественият показател, който определя степента на постигане на очакваните резултати от обучението, е:

1. **отличен** – ученикът постига напълно очакваните резултати от учебните програми. В знанията няма пропуски. Усвоени са всички нови понятия и ученикът ги използва успешно. Притежава необходимите компетентностите и може да ги прилага самостоятелно при решаване на учебни задачи в различни ситуации. Действията му са целенасочени и водят до краен резултат;

СИМВОЛ

2. **много добър** – ученикът постига с малки изключения очакваните резултати от учебните програми. В знанията има незначителни пропуски, които не са съществени. Усвоени са новите понятия и повечето от тях се използват правилно. Демонстрира придобитите компетентности при решаване на учебни задачи в познати ситуации, а нерядко – и в ситуации, които не са изучавани в клас, макар това да става с известна неувереност. Действията му са целенасочени и водят до краен резултат, който извън рамките на изучените ситуации може да не е съвсем точен;

СИМВОЛ

3. **добър** – ученикът постига предобладаващата част от очакваните резултати от учебните програми. Демонстрира знания и умения с малки пропуски и успешно се справя в познати ситуации, но се нуждае от помощ при прилагането на знанията и уменията си в непознати ситуации. Усвоени са преобладаващата част от новите понятия. Действията му съдържат неточности, но в рамките на изученото водят до краен резултат;

СИМВОЛ

4. **среден** – ученикът постига само основните очаквани резултати от учебните програми. В знанията си той има сериозни пропуски. Усвоени са само някои от новите понятия. Притежава малка част от компетентностите в съответствие с учебната програма. Може да ги прилага с пропуски и грешки в задоволителна степен в твърде ограничен кръг алгоритмизирани и изучавани в клас ситуации. Действията му съдържат недостатъци и рядко водят до краен резултат;

СИМВОЛ

5. **незадоволителен** – ученикът не постига очакваните резултати от учебните програми, заложи като прагова стойност за успешност и зададени чрез степента на позитивен измерител „среден“.

СИМВОЛ

Символите съответстват на оценките поставяни от учителите в електронния дневник

Методите и формите за оценяване на учениците в I, II и III клас са:

- устна проверка
- копирен метод
- писмена проверка
- текущо формирано оценяване

Компетентности като очаквани резултати от обучението I клас:

Български език и литература

Езиково обучение

- ясно изразява идеите си устно
- различава звук и буква
- разграничава гласни и съгласни звукове
- прави звуков анализ на думи
- конструира правилно и разграничава изреченията според целта на изказване
- умее да разделя текста на изречения, изреченията на думи, думите на срички
- пише четливо
- оформя графически правилно буквите и свързването между тях
- пише правилно думи с правописни особености
- обособява правилно началото и края на изреченията
- пише правилно собствени имена
- преписва правилно кратък текст
- пише под диктовка думи, изречения, текст

Критерии за диктовка

- четливо писане
- пропуснати букви
- добавени букви
- замяна на букви
- редукция на неударени гласни
- обеззвучаване на звучни съгласни
- правопис на и/й
- правопис на думи с ю, я, щ
- писане на йо/ьо
- главна буква в началото на изречението
- писане на собствени имена
- пунктуация
- сливане на малки думи
- пренасяне на части от думи

Литературно обучение

- чете правилно и изразително с умерено темпо
- показва начални умения за възприемане, осмисляне и интерпретация на кратки по обем и достъпни литературни произведения
- стреми се на емпирично равнище да различава по жанр литературни произведения
- изразява с думи отношението си към герои и събития
- чете и разказва кратки приказки и разкази
- чете и рецитира наизуст достъпни стихотворения

Формиране на комуникативно-речеви умения

- умее да се ориентира в комуникативна ситуация
- разграничава устно и писмено общуване
- преразказва епизод от приказка
- създава кратък собствен текст

Математика:

- познава, чете и пише числата от 0 до 20 и числата 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100.
- разбира принципа за построяване редицата на естествените числа
- разбира мястото на единици и десетици
- извършва действията събиране и изваждане с числата от 0 до 20 и познава свойствата им
- извършва аритметичните действия събиране и изваждане с числата от 0 до 20 и числата 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100
- владее понятия и термини, свързани с изучаваните аритметичните действия
- разпознава геометрични фигури и мерни единици
- притежава начални умения за чертане
- умее да описва ситуация от реалния свят с математически модел
- притежава умения за моделиране с числови изрази на ситуации, описани с отношенията „с повече“ и „с по-малко“
- умее да решава текстови задачи с едно пресмятане
- намира неизвестно число на емпирично ниво
- прилага и обяснява стратегиите, които използва, за да решава проблеми

Английски език:

ОТЛИЧЕН - Ученикът постига напълно очакваните резултати по учебната програма, в знанията и уменията няма пропуски, усвоени са всички нови понятия и ученикът ги използва правилно.

МНОГО ДОБЪР – Ученикът постига с малки изключения очакваните резултати от учебната програма, показва незначителни пропуски в знанията и уменията си.

ДОБЪР – Ученикът постига преобладаваща част от очакваните резултати от учебната програма, показва придобитите умения и знания с малки пропуски, но се нуждае от помощ при прилагането им в непозната ситуация.

СРЕДЕН – Ученикът постига само отделни очаквани резултати от учебната програма. В знанията и уменията си има сериозни пропуски, усвоени са само някои от основните понятия.

СЛАБ - Ученикът не постига очакваните резултати от учебни програми, заложи като прагова стойност за успешност.

Родинознание:

- формира първоначална представа за околната среда / обществена и природна/
- познава значението на семейството и рода
- описва родното селище и родния край
- различава училището като институция и общност
- разбира добрите взаимоотношения между хората, спазва правила

Музика:

- ученикът участва активно и целенасочено в основните музикални дейности:
- пеене
- слушане на музика
- творчески дейности
- владее основни понятия

Изобразително изкуство:

- повнава основните понятия и техники
- използва правилно различните материали
- полага усилия
- познава някои видове и жанрове от изобразителното изкуство

Технологии и предприемачество:

- разбира и изпълнява инструкции
- умее да оценява работата по зададени критерии
- разпознава различни материали
- различава професии, свързани с производство на стоки и услуги.
- има обща представа за основни икономически понятия – труд, цена, стока, услуга.

Физическо възпитание и спорт:

- Постига комплексно развитие на двигателните качества.
- Достига ниво на физическата дееспособност.

Компетентности като очаквани резултати от обучението II клас:

Български език и литература:

- Разграничава гласните от съгласни звукове и техните признаци.
- Прави проверка за правописа на гласни в неударена сричка ,на звучни съгласни пред беззвучни и в края на думата
- Разпознава глагола, съществителното име и прилагателното име като части на речта
- Определя рода,вида и числото на съществителното име
- Съгласува прилагателното и съществително име по род и число
- Разграничава словосъчетание от изречение
- Оформя пунктуационно правилно съобщително и въпросително изречение
- Съчинява кратък писмен текст по предложена опора
- Ориентира се в комуникативноречевата ситуация
- Чете изразително
- Отговаря на въпроси свързани със съдържанието на произведенията
- Познава различните жанрове литературни произведения
- Отразява впечатленията си от самостоятелно прочетено произведение

Английски език

- да разбира общото съдържание на кратък текст, като при необходимост използва опори;
- да разбира кратки, ясни указания и да следва елементарни упътвания от учителя;
- да се ориентира в числата.
- да разбира онагледена кратка и несложна информация;
- да разбира общото съдържание на елементарни текстове, включващи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита;

Математика:

- Познава естествените числа до 100.
- Познава принципа за построяване на редицата на числата до 100.
- Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 100.
- Извършва аритметичните действия умножение и деление с едноцифрено число (табличните случаи).
- Намира неизвестно събираемо и неизвестен множител.
- Познава геометричните фигури триъгълник, кръг, квадрат и правоъгълник и елементите им.
- Определя вида на триъгълник според дължините на страните му.
- Познава мерните единици за дължина (дециметър, метър), време (минута, денонощие, седмица, месец, година) и връзките между тях.
- Извършва действия с именуванни числа (сантиметър, дециметър и метър).
- Намира обиколката на триъгълник, квадрат и правоъгълник.
- Използва чертожна линия за измерване страните на геометричните фигури триъгълник, квадрат и правоъгълник.
- Моделира с числови изрази ситуации, описани с отношенията „пъти повече“ и „пъти по-малко“.
- Решава текстови задачи с едно и с две пресмятания.
- Обяснява получените резултати при решаване на даден проблем.
- Използва информация, представена в табличен и в схематичен вид.

Околен свят:

- Описва положителни модели на общуване в семейството и в училище.
- Дава примери за права и задължения на ученика.
- Свързва промени в начина на живот на хората с миналото или с настоящото развитие на родното селище.
- Открива връзката между особеностите на природната среда и на типа селище (град, село) с трудовата дейност на хората.
- Изброява видовете транспортни средства и правилата за поведение в тях.
- Оценява като правилно и неправилно поведението на участниците в уличното движение в различни ситуации.
- Посочва примери за нежива и жива природа и за връзката между тях.
- Свързва промени във времето с промени в развитието на растенията и в поведението на животните през различните сезони.
- Групира растенията според особеностите в устройството на стъблата на дървета, храсти и тревисти растения и според формата на листата – на иглолистни и широколистни. Разграничава диворастящи, селскостопански, градински и стайни растения.
- Ориентира се по календара в дните на седмицата и месеците на годината.
- Ориентира се в продължителността на денонощието по изгрева и залеза на слънцето.
- Изброява природни бедствия и правила за поведение при пожар, земетресение и наводнение.
- Изброява опасности за живота, които крият играта с огън, с отровни и взривоопасни материали, с електрически ток, къпането в непознати водоеми.
- Назовава частите на човешкото тяло – глава, торс, крайници.
- Посочва сетивните органи на човека, тяхното предназначение и хигиенните правила за опазването им.
- Свързва здравето със значението на движението и на спорта.

- Свързва здравословния начин на живот с разнообразното хранене и с редуването на учене, спорт и отдых.
  - Разграничава видовете храни по произход – растителни и животински.
  - Описва Република България като отечество на всички български граждани.
  - Свързва Националния празник на България (3 март) с историческото събитие, което го определя.
  - Изброява български официални празници – Нова година, 1 май, 24 май, 6 септември, 22 септември, 1 ноември.
  - Разпознава герба на Република България като национален символ.
  - Дава примери за прояви на почит и уважение към българските национални герои и историческите паметници.
  - Разказва за празници и обичаи на различните етнически общности.
- Разбира значението на празниците за съхранение на народните добродетели и за изразяване на уважение и толерантност към другия.

Музика:

- Разграничава тонови трайности и ги съотнася с конкретни срички в текст на песен.
- Разпознава повтарящи се тонове.
- Разграничава еднакви и различни мелодии.
- Разпознава музикални инструменти по външен вид, назовава народните.
- Сравнява темпо и динамика, определя характера на инструментална пиеса.
- Разпознава инструментална творба от репертоара за слушане.
- Разпознава по тембър арфа.
- Синхронизира вокалното си изпълнение със съпровода и с общата звучност на музикалното произведение.

Изобразително изкуство:

- Сравнява визуални особености и на различни обекти и явления от заобикалящата среда
- Изобразява природни обекти от родния край
- Рисува природни картини от различни сезони
- Различава изображения на реални и фантазни герои
- Разкрива основни връзки между обекти и природната среда при наблюдение и - изобразителна дейност
- Създава образи по познати литературни произведения
- Описва най-общите характеристики на основни видове и жанрове в изкуството

Технологии и предприемачество:

- Моделира, като използва подвижно свързване на елементи и модули.
- Оценява своята и работата на другите по зададени критерии.
- Прилага начини за обработка на хартия и картон при работа с други материали с листова форма.
- Оценява своята и работата на другите по зададени критерии.
- Моделира, като използва подвижно свързване на елементи и модули.
- Посочва значението на непрекъснатата и прекъснатата, тънка и дебела линия в графични изображения.
- Моделира, като използва подвижно свързване на елементи и модули.
- Прави предложения за решаване на различни задачи чрез техническа рисунка.

- Използва лостов механизъм в конструкции или модели.
- Разграничава детайлите в механизъм.
- Посочва значимостта на всяка професия за общността.
- Познава местата, на които се закупуват основни стоки за дома.
- Разпозна растителен и животински произход на текстилните материали.
- Моделира, като използва подвижно свързване на елементи и модули.
- Моделира, като използва подвижно свързване на елементи и модули.
- Прави предложения за решаване на различни задачи чрез техническа рисунка.
- Разграничава детайлите в механизъм.
- Прави предложения за решаване на различни задачи чрез техническа рисунка.

Физическо възпитание и спорт:

- Изпълнява свързани подскоци с два крака, с придвижване напред с разчертани линии, на около 50 см.
- Притежава комплексно развитие на двигателните качества.
- Прилага подаване и ловене с две ръце.
- Прилага двигателни действия в спортно-подготвителни игри.
- Терминува и изпълнява двутактови и четиритактови общоразвиващи упражнения с уред.
- Прилага двигателни действия в подвижни игри.
- Наблюдава и изпълнява полушпагат без помощ.
- Ориентира се по схема на училищния двор и физкултурния салон.
- Изпълнява отскок на височина със засилване.
- Изпълнява финално усилие при хвърляне, като използва различни предмети и координира движенията си.
- Прилага двигателни умения и навици в ЩИ, ПИ и СПИ.

Компетентности като очаквани резултати от обучението III клас:

Български език и литература

- Разпознава сродни думи по общия им корен.
- Различава представката като словообразуваща частна думата.
- Пише правилно думи с представки.
- Прави правописна проверка чрез сродни думи.
- Пише правилно степенувани прилагателни имена.
- Пише правилно прилагателни имена с двойно *-н-* в ж.р., ср.р. и в мн.ч.
- Разпознава личното местоимение като част на речта.
- Определя лице и число на глагола.
- Употребява думи в пряко и в преносно значение.
- Разпознава синонимите като близки по значение думи.
- Разпознава съобщително, въпросително, възклицателно и подбудително изречение.
- Оформя пунктуационно правилно края на възклицателно изречение.
- Отговаря на въпроси по съдържанието на произведението.
- Открива синонимите като изразно средство в художествения текст.
- Обяснява лексикалното значение на думи и изрази от активния речник.
- Разграничава повествованието в художествения текст.
- Формулира изводи и открива послания в текста.

Математика

- Познава числата до 1000, записването им с цифри и думи, представянето им като сбор от стотици, десетици и единици.
- Извършва аритметичните действия събиране и изваждане на числата до 1000 (без и с преминаване).
- Извършва аритметичните действия умножение и деление на числата до 1000 с едноцифрено число (без и с преминаване).
- Разпознава половинка, третинка и четвъртинка на дадено число.
- Познава мерните единици за маса, дължина, време и връзките между тях. Сравнява стойности на числови изрази (числата са именувани).
- Намира стойности на съставни числови изрази.
- Намира неизвестно умаляемо и неизвестно делимо.
- Решава задача с геометрично съдържание.
- Решава текстова задача с три пресмятания.

Английски език

- да разбира познати думи и изрази, свързани с конкретното му обкръжение, когато се говори бавно и ясно, със стандартно произношение и характерна за езика интонация;
- да разбира общото съдържание на кратък текст, както и елементарни полезни подробности;
- да разбира кратки, ясни указания и да следва елементарни упътвания от учителя; да се ориентира във времето и числата.
- да установява кратък социален контакт, използвайки елементарни форми на вежливост;
- да разбира познати имена, думи и изрази, срещани в обичайни ситуации от всекидневието;
- да разбира текст на картички и кратки писма;
- да разбира онагледена кратка и несложна информация;
- да разбира съдържанието на кратки адаптирани и несложни, съобразени с езиковото ниво, автентични текстове от различни жанрове, съдържащи позната лексика и изучавани граматични структури, като при необходимост ги препрочита;
- да разбира указания за изпълнение на упражнения и дейности в учебника/учебната тетрадка.

Човекът и обществото

- Ориентира се по географската карта за местоположението на България на Балканския полуостров.
- Разбира значението на географското положение на България за нейното развитие
- Използва картата на България като източник на знания
- Обяснява основните си граждански права и задължения – образование и здравеопазване.
- Описва основни характеристики на природните обекти – планини, равнини, низини.

- Ориентира се по цветовете на географската карта за местоположението на природни обекти.
- Съставя устни и кратки писмени описания на географски обекти (земни форми).
- Изброява български популярни природни забележителности.
- Разпознава и разграничава природни и културни забележителности.
- Проявява нагласи за опазване на околната среда

- Подрежда събитията с помощта на „линия на времето“.
- Използва в устно представяне на знанията за време, година, столетие, век, хилядолетие.
- Разказва за ярки личности и събития в българската история
- Формулира достъпни изводи за значението на ярки събития
- Разграничава материални от писмени източници на знания.
- Търси информация по определен проблем от писмени документи/текст в учебника.

Човекът и природата

- Разграничава твърди тела, течности и газове по техни свойства – могат ли да текат, имат ли собствена форма и обем.
- Различава някои често използвани във всекидневието вещества по техни свойства и употреба.
- Посочва свойствата на водата и въздуха.
- Дава примери за замърсяване на водата и въздуха.
- Разграничава по основни признаци неживите тела от живите организми.
- Разпознава жизнените процеси хранене, растеж и размножаване.
- Илюстрира с примери разнообразието от растения и животни, обитаващи водата и сушата.
- Познава характерни за дадена среда приспособления на живот.
- Описва по картини и схеми различни начини на движение на животните.
- Разбира необходимостта от опазването на средата като условие за защита на всички живи организми.
- Дава примери за опазване на видовото разнообразие от организми и средата им на живот.
- Назовава по схема основни органи на човешкото тяло и тяхното предназначение.
- Определя скелета и мускулите като опора на тялото и органи на движението.

Музика

- Разпознава характерен откъс от репертоара за слушане.
- Разпознава звучността на женски хор.
- Разпознава песен по характерен ритъм.
- Назовава изучавани инструменти по външен вид, определя духовите; Разбира спецификата на смесения хор.
- Разпознава в нотен запис размер, тактови черти, изучавани нотни стойности и паузи.

Изобразително изкуство

- Открива визуални особености на вътрешната и външната архитектурна среда (интериор, екстериор).
- Представя чрез изображения вътрешна и външна архитектурна среда.
- Интерпретира чрез изобразителна дейност характерни елементи на вътрешната и външната архитектурна среда.
- Разграничава топли и студени цветове в различни изображения. Изобразява реални и фантазни образи по впечатление и въображение, като използва топли и студени цветове.
- Познава творби от народно творчество и народните занаяти.
- Подрежда визуални знаци по общ смисъл и предназначение.
- Оценява ролята на визуалните знаци за предаване и възприемане на информация.
- Познава изобразителни техники за отпечатване и конструиране.

- Прилага изобразителни технологии – монотипия.
- Прилага изобразителни технологии за апликация и художествено конструиране.
- Познава различните видове приложни изкуства (керамика и дърворезба).
- Различава произведения на различни видове приложни изкуства по използвани материали и начин на изработване.
- Познава изобразителни техники за моделиране.

Технологии и предприемачество

- Работи върху тестови задачи и извършва практическа дейност.
- Решава задачи, свързани с учебното съдържание в трети клас и във връзка с резултатите, предвидени в учебната програма – материали, инструменти, операции, свойства, хранителни продукти, практически умения, инициативност и предприемчивост.

Компютърно моделиране

- Познава основните компоненти на стационарни и мобилни дигитални устройства.
- Познава здравни норми при работа с дигитални устройства.
- Създава личен аватар в сред за управление на учебния процес.
- Познава различните блокове за движение.
- Умее да подрежда блокове в указана последователност.
- Сглобява крайна последователност от блокове, реализиращи цикличен алгоритъм.
- Познава работното поле на конкретна визуална среда.
- Знае какво е анимация.

Физическо възпитание и спорт

- Постига обща физическа подготвеност и комплексно развитие на двигателните качества.
- Изпълнява бягане на къси разстояния.
- Използва различни бегови упражнения за развиване на усещанията и възприятията за време и пространство.
- Описва и разпознава скок дължина от място с два крака.
- Изпълнява придвижване по разнообразен терен 20 – 30 минути с почивки в ниските части на планината или в парк.
- Подбира с помощ лична екипировка и хранителни продукти.
- Прилага ориентиране по познати признаци и предмети и се движи по предварително зададени географски посоки.
- Изпълнява комплекси от общообразователни упражнения за укрепване на мускулатурата на тялото.
- Познава, изброява и използва гимнастически уреди.
- Описва, разпознава и изпълнява основни български народни хора.
- Прилага двигателни действия в щафетни и спортно-подготвителни игри.
- Описва, разпознава и изпълнява скок на височина с един и два крака.
- Изпълнява финално усилие при хвърляне, като използва различни предмети и координира движенията си.